

Lärarhandledning:
Alperna
– *Europas höjdpunkt*

Författad av Jenny Karlsson

Artikelnummer: 44116

Ämnen: Geografi, biologi

Målgrupp: Grundskola 4-6

Speltid: 22 min

Produktionsår: 2016

Kunskap & Upplevelse
Film i undervisningen

INNEHÅLL:

Centralt innehåll

- Det centrala innehållet från LGR 11 matchar filmen.

Kunskapskrav

- De kunskapskrav du kan jobba mot med utgångspunkt i filmen.

Begreppsbanken

- En lista med utmanande ord och begrepp från filmen och förslag på hur du kan arbeta med dem.

Frågebanken

- Olika typer av frågor att jobba med i helklass, i grupp eller individuellt.

Övningsbanken

- Länkar och övningar som hjälper dig att jobba vidare med filmens innehåll.

Centralt innehåll som kan kopplas till filmen.

Geografi, åk 4-6:

- De svenska, nordiska och **övriga europeiska** natur- och kulturlandskapen. Processen bakom samt deras utmärkande drag och utbredning.
- Fördelningen av Sveriges, Nordens och **övriga Europas** befolkning samt orsaker till fördelningen och konsekvenser av denna.
- Jordytan och på vilka sätt den formas och förändras av människans markutnyttjande och av naturens egna processer, till exempel plattetektonik och erosion. Vilka konsekvenser detta får för människor och natur.
- Namn och läge på Europas länder samt viktigare öar, vatten, berg, regioner och orter.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.

Biologi, åk 4-6:

- Naturen som resurs för rekreation och upplevelser och vilket ansvar vi har när vi utnyttjar den.

Kunskapskrav som kan kopplas till innehållet:

Geografi, åk 6:

Eleven har kunskaper (*grundläggande, goda, mycket goda*) om natur- och kulturlandskap och visar det genom att föra (*enkla och till viss del, utvecklade och relativt väl, välutvecklade och väl*) underbyggda resonemang om processer som formar jordytan, samt vilka konsekvenser det kan få för människor och natur. I resonemangen beskriver eleven samband (*enkla, förhållandevis komplexa, komplexa*) mellan natur- och kulturlandskap, naturresurser och hur befolkningen är fördelad. Eleven kan även använda geografiska begrepp på ett (*i huvudsak, relativt väl, väl*) fungerande sätt.

Begreppsbanken

Här finns en lista över några svåra ord i filmen. Gå igenom dem tillsammans med klassen innan ni ser filmen eller låt eleverna jobba med dem efteråt om du tycker det finns behov.

Förslag: Låt eleverna parvis klippa ut orden och låta dem para ihop rätt ord med rätt förklaring. Öva så länge det behövs.

Kopieringsunderlag:

<i>Majestätiska</i>	Ståtlig, storslagen
<i>Kontinentalplatta</i>	En del av jordens inre som kontinenten vilar på
<i>Vidsträckt</i>	Omfattande, stor
<i>Kuperad</i>	Kullig, backig
<i>Majoritet</i>	Flertalet, övervägande delen
<i>Exportvaror</i>	Varor som säljs till andra länder
<i>Bördigt</i>	Bra för odling
<i>Infrastruktur</i>	Kommunikation, t.ex. vägar, järnvägar
<i>Officiellt språk</i>	Det språk som används i lagar och av myndigheter i ett land

Frågebanken

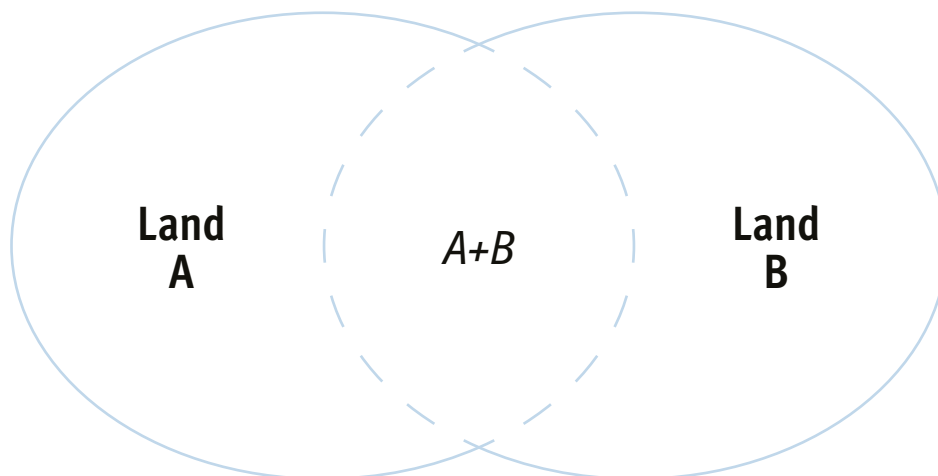
- Över hur många länder sträcker sig alperna?
- Hur stort är alperna jämfört med Sverige?
- Var tror man att namnet alperna kommer från för språk?
- Vad betyder albus och alb på de olika språken? Tycker du att alperna är ett passande namn? Varför?
- Hur har alperna bildats?
- Vad är en kontinentalplatta?
- När började alperna bildas? Vet du om alperna räknas som en ung eller gammal bergskedja? Hur kan man veta om en bergskedja är ung eller gammal?
- Varför har alperna inte slutat att växa? Hur mycket växer alperna varje år?
- Vilka är de officiella språken i Schweiz? Vilket språk talas av flest?
- Vilka exportvaror är viktiga för Schweiz?
- Varför lockas många turister till Schweiz?
- Varför hålls många politiska toppmöten i Genève?
- Vad menas med dubbelmonarki?
- Vad är spanska ridskolan känd för?
- Vad är Brennerpasset?
- Vilken känd kompositör är född i Salzburg?
- Vad lockar turister till Österrike?
- Vad menas med furstendöme?
- Varför har Lichtenstein så bra förutsättningar för jordbruk?
- Är Lichtenstein större eller mindre än Stockholm?
- Vad har gjort Lichtenstein till ett framgångsrikt land?
- Vad menas med hög levnadsstandard?
- Vad heter alpernas högsta berg?
- Hur högt är det jämfört med Kebnekaise?
- Varför har man byggt en biltunnel genom berget, tror du?
- Varför var alperna så bra när romarna försökte breda ut sig?
- Hur gjorde Hannibal för att försöka anfälla romarna? Varför hade han med sig elefanter, tror du?

Frågebanken, fortsättning

- Är Italien republik eller monarki?
- Nämn några saker som varit viktiga för Italiens ekonomi?
- Varför kommer turister till Italien?
- Vad är franska rivieran? Vad betyder ordet riviera?
- Varför var järnvägen viktig för rivierans utveckling?
- Varför är rivieran så populär och vad har alperna med det att göra?

Övningsbanken

1. Träna på att jämföra. Börja med att göra Venn-diagram över två av länderna.

- Använd Venn-diagrammet och formulera meningar till en löpande text.

Använd ord som:

till skillnad från...

...medan...

däremot

å andra sidan

jämfört med

i jämförelse med

en likhet är...

en skillnad är...

likheten mellan...

skillnaden mellan...

Övningsbanken, fortsättning

2. Ta reda fakta om Alperna och om Skanderna.

- Gör en jämförelse av de båda bergskedjorna. Använd gärna Venn-diagram och jämförande ord som i förra uppgiften.

3. Ta reda på mer om platttektonik och kontinentaldrift och vad det kan leda till.

4. Diskutera orsaker till och konsekvenser av kontinentaldrift.

- Titta på kartor över kontinenterna. **Ta reda på:**

Var har Sverige befunnit sig i olika tidsåldrar? Med vilken hastighet färdas plattorna idag? Var tror du Sverige hamnar i framtiden och vilka konsekvenser får det?

5. På vilka sätt har du använt naturen på fritiden eller när du varit på semester? Har det påverkat naturen eller människan på något vis? Hur? Vad kan vi människor tänka på när vi använder naturen på våra semesterresor?

- Gör en lista med två kolumner, en på olika semesteraktiviteter och en på dess konsekvens på naturen. Komplettera sedan med en tredje kolumn; vilket ansvar har jag/vad kan jag göra.

Mer om:

Geografi

SO-rummet Europas geografi

SO-rummet Naturgeografi

Plattektonik och kontinentaldrift

Bergskedjor och bergskedjebildning